

PM/Förenklad rapport gällande återställning av gravar inom fastigheten Sundbyvik 2:53

L1983:4703
Sundbyvik 2:53
Tumbo socken
Eskilstuna kommun
Södermanland

Rasmus Ohlsson
Lst dnr 431-2506-2023

© 2023 Arkeologgruppen AB

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
Villkor finns tillgängliga på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

Fastighetskartan: © Lantmäteriet Dnr: R50223371_200001

Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan: Lantmäteriet (CC0)

INLEDNING

I juni år 2023 återställde Arkeologgruppen AB två gravar som skadats av vildsvin inom fastigheten Sundbyvik 2:53 i Eskilstuna kommun, Södermanlands län. Gravarna tillhör gravfältet L1983:4703. Återställningen bekostades av Länsstyrelsen.

Syftet med återställningen var i första hand att ta reda på om fynd låg ytligt, ta tillvara på dessa och att se om, och i så fall hur, konstruktionerna har skadats. Jordmanteln skulle slutligen återställas till ursprunglig nivå.

METOD OCH GENOMFÖRANDE

Återställningen inleddes med att överblicka skadorna på gravarna tillsammans med markägaren. Detta följdes av dokumentation av skadorna genom beskrivning, fotografering och inmätning med RTK-GPS i koordinatsystemet SWEREF99TM. De rubbade massorna genomsöktes okulärt och med metall-detektor för att säkerställa att inga fynd låg ytligt.

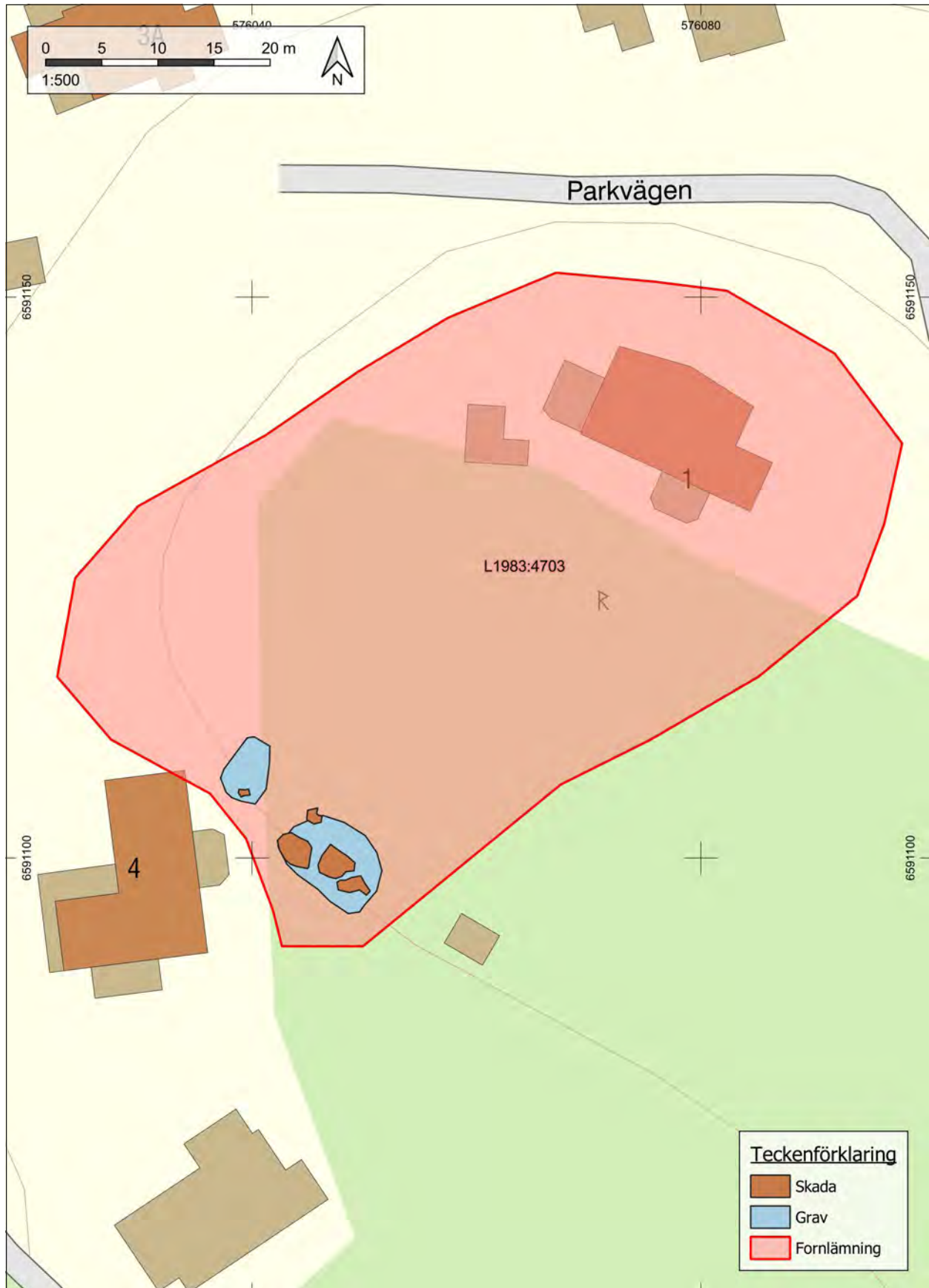
Då den uppbökade jorden och de rubbade stenarna ej var tillräckligt för att återställa jordmanteln inköptes åtta säckar med jord. Efter att jordmanteln återställts fotograferades gravarna igen. Efter konversation bestämdes att markägaren ska sprida gräsfrön över de restaurerade delarna av gravarna för att ytterligare återställa utseendet.

BESKRIVNING AV GRAVAR OCH SKADOR

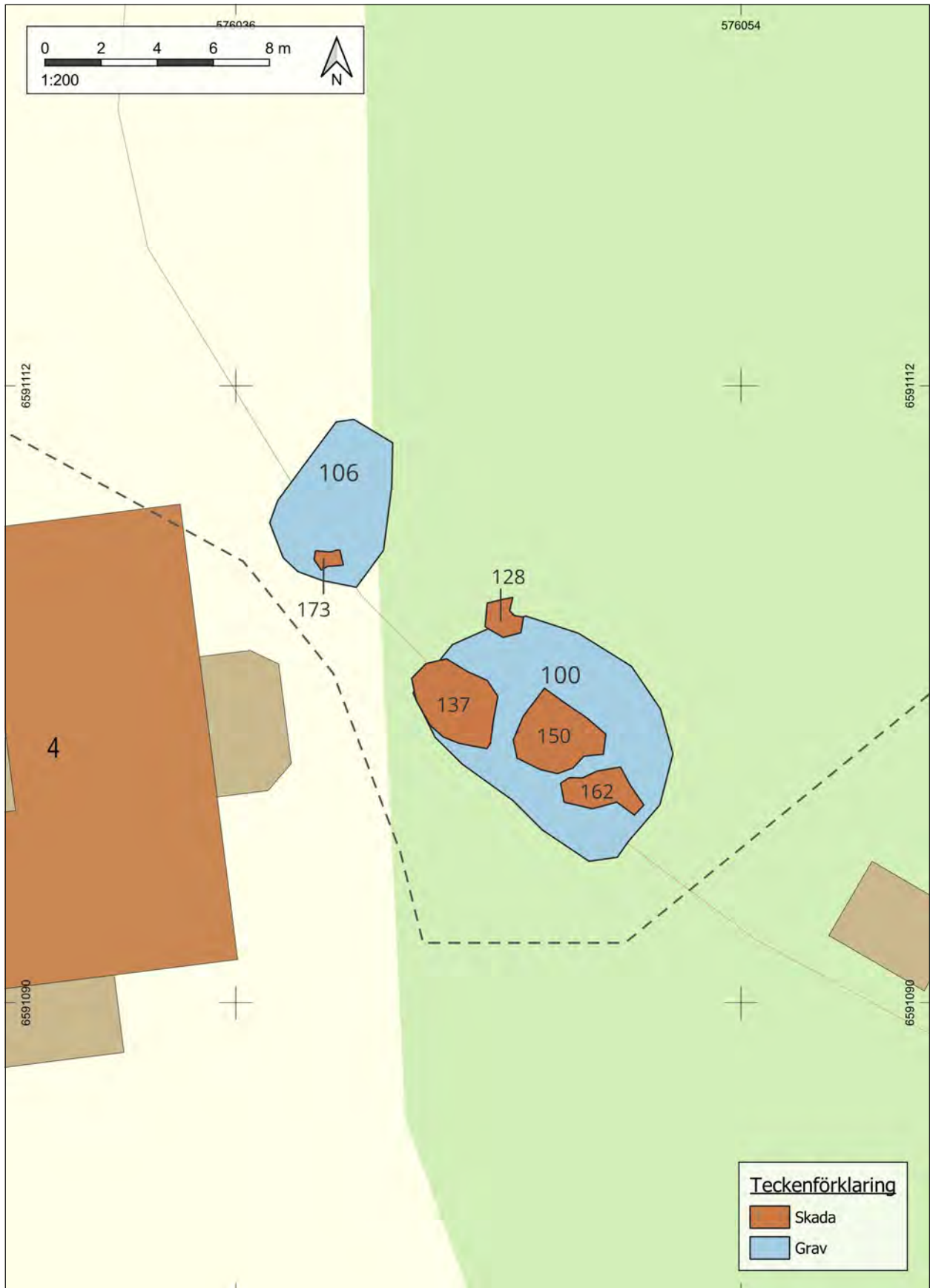
De två skadade gravarna ligger i den sydvästra delen av gravfältet L1983:4703. Graven som vid återställningen fick nummer 100 är en övertorvad stensättning med en bitvis synlig kantkedja. Graven utbredning i sydväst var något oklar då den kantades av ett stort buskage. I grav 100 kunde fyra skador identifieras: 128, 137, 150 och 162. Grav 106 är en övertorvad stensättning med oval form som hade stora stenar i ytterkant och kantades med en större sten i öster. Även denna grav har en bitvis synlig kantkedja. I grav 106 kunde en skada identifieras: 173.

Skada 128

Skadan bestod av en cirka 0,1 meter djup störning med oregelbunden form och storlek på 1,5×1,3 meter i gravens nordvästra kantkedja och fortsatte utanför graven. Här fanns även ytliga skador runt en mindre stubbe.

Figur 1. Gravfältet L1983:4703 med de två skadade gravarna och skadorna markerade. Skala 1:500.

Figur 2. Plan över de skadade gravarna och skadorna orsakade av vildsvinen. Anläggningarna är markerade med nummer från inmätningarna. Skala 1:200.

Skada 137

Större skada med oval form och storlek på 3,7×2,5 meter nära gravens västra kant bestående av omrörd stenpackning av 0,1–0,25 meter stora stenar som kraftsats mot den västra kanten. Något oklart om vissa stenar utgjorde originalpackning eller påfört material. Även jordpackning som överst var cirka 0,1 meter tjock hade rörts om. Överst, där skadan var som djupast, hade den djup på 0,6 meter.

Figur 3. Den ytliga skadan 128 synlig i den nordvästra kanten av grav 100. Foto från norr.

Skada 150

Grop centralt i gravens med oregelbunden form i plan med storlek på 3×2,6 meter och djup på upp till 0,5 meter. Gropen innehöll några synliga större stenar med storlek på upp till 0,5 meter. I övrigt bestod massorna i och från gropen av sand- och grusfyllning. Massorna var utskrapade mot sydväst.

Figur 4. Skada 137 i grav 100. Foto från nordväst.

Skada 162

Ytliga skador över en yta på 2,9×1,2 meter med oregelbunden form söder och sydväst om en större stubbe. Skadorna berörde endast gravens jordmantel.

Figur 5. Skada 150 i grav 100. Foto från nordöst.

Skada 173

Skada med oregelbunden form, storlek på 1,1×0,7 meter och djup på 0,3 meter i den södra kanten av grav 106. Ingen stenpackning var synlig och i skadan framkom endast jord och rötter.

Figur 6. De ytliga skadorna 162 i grav 100. Foto från sydväst.

RESULTAT

Vid genomsökande av de utskrapade massorna påträffades inga fynd. Vid dokumentation av gravarnas skador framkom att grav 100 innehöll en packning av stenar om 0,1–0,25 meter i sin nordvästra del. Högt i gravens centrala del framkom även större stenar med storlek på upp till 0,5 meter. I grav 106 var inga inre konstruktionselement synliga. Vid återställningen lades de rubbade stenarna tillbaka i stenpackningen och den utskrapade jorden återfördes. Avslutningsvis påfördes den inköpta jorden.

Figur 7. Skada 173 i den södra ytterkanten av grav 106. Foto från nordöst.

Figur 8. Grav 100 efter återställning. Återställning av skadorna 128 och 137 synligt. Foto från nordväst.

Figur 9. Grav 100 efter återställning. Återställning av skada 137 synlig. Foto från väster.

Figur 10. Grav 100 efter återställning. Återställning av skadorna 150 och 162 synliga. Foto från sydöst.

Figur 11. Grav 106 efter återställning. Återställning av skadan 173 synlig. Foto från norr.

UTVÄRDERING AV RESULTATEN I FÖRHÅLLANDE TILL UNDERSÖKNINGSPLANEN

Syftet med återställningen var att i första hand ta reda på om fynd låg ytligt och se om, och i så fall hur, konstruktionerna har skadats. Påträffade fynd skulle tas tillvara, arbetet fotograferas i olika skeden och ny information om lämningarna dokumenteras. Inga fynd påträffades vid återställningen. I grav 100 hade en stenpackning skadats och ett antal av stenarna hade rubbats. Utöver detta var det endast jordmanteln som kommit till skada. Skadorna på lämningarna mättes in och dokumenterades innan samt efter återställningen. De inre konstruktionselement som blev synliga av skadorna dokumenterades i bild och text.

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2023:28

